GODZIENNA

Nr 79. ROK 1832. CZWARTEK 22 MARCA.

Pismo to wychodzi codzień oprócz świąt uroczystych, niezawodnie o godz: 4 po południ: w drukarni ST. GIESZKOWSKIEGO.

PRENUMERATA:
Kwartalna.........zlp. 12.
Miesięczna....... „ 5.
Ner pojedynczy...gr: 10.
Za donie: od wier: g. 15.

Gazeta Krakowska.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na O° Reaumiura.

Dzień godzina	Barometr na O° o.	Therm:	Higro-metr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
7	27 1. 982	† 0. 1	-- 4,5	poł zachod, słaby	hmury	w nocy śnieg.
21. 12	„ 2. 629	-- 5. 2	0,0	Zachodni wicher	Pochmurno	
3	„ 3. 069	-- 4. 1	5,1	„ moeny	„ „	Snieg
9	„ 3. 441	† 1. 6	-- 5,0	„ „	„ „	Deszcz

Część Nieurzędowa.

POLSKA.

WARSZAWA 17 Lutego.

— Wczoray opuścił Warszawę JW. Engel rzeczywisty radca stanu, były prezes rządu tymczasowego królestwa Polskiego.

— Według kursu wczoray ogłoszonego, dukaty nowe hol. idą po zł. 19 i gr. 20; Rossyjskie assygnaty 100 rubli żądają zł. 179 i pół, dają 179; za listy zastawne żądają zł. 86, dają 85 i pół.

— W. Hyacynt Krzyżanowski patron trybunału województwa Krakowskiego w mcu czerwcu 1830 r. przez radę administracyjną zanominowany mecenazem, wykonał na tenże urząd w dniu 9 marca r. b. przysięgę w sądzie naywyższey instancyi.

FRANCYA

PARYŻ 4 Marca.

— Donoszą z Tolonu dnia 24 z.m. W porcie tuteyszym panuje ciągle wielki ruch między okrętami, i którym kierują telegrafy. Niema dnia w którymby władza nieodebrała z Paryża 5 lub 6 rozkazów telegraficznych. Dziś rano przybyla tu goeleta *Cométo*, a jutro znowu wyidzie pod żagle. Balansella *l'Africaine* i goeleta *Iris* otrzymały rozkaz, udania się natychmiast do brzegów włoskich. Mieyscem zgromadzenia się drugiey wyprawy, jest Porto Vechio na wyspie Korsyce, gdzie ma oczekiwać nowych rozkazów jenerała Cubieres, do którego dyspozycyi oddano statek parowy. Pół bateryi przywiezioney na statku przewozowem *Caravane*, pozostanie na nim tymczasowo. Dziś przybyła tu baterya oblężnicza z Valence, druga spodziewana po jutrze.

— Podług listów odebranych z Algieru w naszem mieście i w Marsylii, drogość zboża pomnaża się tam w zatrważający sposób. Arabowie skąpo tylko dostarczają zapasów na targi.

— Z Turynu donoszą dnia 24 lutego, że dowództwo woyska będącego w Sabaudyi, oddane hrabiemu Casassi.

— Gazety z Kadyxu z dnia 11 z. m. zamieściły postanowienie gubernatora jenerała Manso, podług którego każda osoba bez różnicy płci i stanu, maskująca się podczas karnawału, chociby nawet w własnym domu.

ulega znaczney karze pieniężney i 1 rocznemu wywołaniu z Kadyxu, równie jak z Madrytu i innych miast głównych. Teyże karze ulegają ci, którzy u siebie przyymują osoby maskowane.

PARYŻ 7 Marca.

— Xiężna Bragąnzy i królowa Donna Marya, żyją bardzo skromnie od chwili wyjazdu Don Pedra; odwiedzają wyłącznie prawie tylko rodzinę królewską i dwa lub trzy inne domy. Wszyscy portugalczykowie i brazylczykowie znaydują w hotelu ich, nayuprzeymieysze przyjęcie. Margrabia Rezende i kawaler Almeida w nieobecności gospodarza przyjmują gości.

— Podług Kuryera francuzkiego odebrano tu dnia 3 marca wiadomość: że Don Pedro po pomyślney żegludze w $7\frac{1}{2}$ dni a zatem 18 lutego wylądował na Terceirze.

— *Monitor* ogłasza prawo, mocą którego ministrowi woyny przyznano na rok 1831, dodatkowo 7,889,000 fr. równie jak prawo upoważniające do wykonania kanału Pyreneów.

— Postanowieniem króleskiem daty 1 marca kontrasygnowaném przez ministra marynarki, które obeymuje 19 tytułów i 248 artykułów, woyska morskie otrzymało nową organizacyą. *Monitor* zamieścił rapport zdany królowi przez ministra marynarki o tey ważney i obszerney pracy.

—Wszystkie dzienniki tuteysze czynią uwagi nad nieporozumieniem, zachodzącém między obudwoma izbami, które się bardziey jeszcze objawiło przez uchwałę izby parów z d. 3 b. m. o uroczystości 21 stycznia. — Dziennik sporów uważa, że postępowanie izby parów jest zupełnie godne i stósowne; tudzież że nie było powodu, dla którego miałaby zmieniać widoki swoje o względem żałobnego obchodu 21 stycznia w ciągu dni 14. Z resztą nieuważa kwestyi tey za polityczną, ale za historyczną, względem którey izby bez niebezpieczeństwa dla kraju, mogą różnić się w zdaniach. — Konstytucyonista przedstawia nieporozumienie takowe jako bardzo niebezpieczne, a tym którzy uchwalili nową ustawę, czyni zarzuty, iż w izbie parów zatrzyli w instytucyach zasadniczych państwa, zarody restauracyi, niezgodne z nowym porządkiem rzeczy. Jako jedyny środek zaradczy uważa mianowanie nowych parów. — *National* przypomina także z pewnem upodobaniem, że zaraz po dniach lipcowych doradzał nową organizacyą parostwa, lecz że go na ówczas nie usłuchano. *Kuryer francuski* czyni nayozestreysze zarzuty izbie parów; powiada; że przez utrzymanie żałobnego obchodu 21 stycznia obraziła rząd i naród; że mianowanie nowych parów nie zaradzi złemu, gdyż pozostałości dawne zawsze przeważać będą, i t p. — Również i *Temps* lubo w mniey gwałtownych wyrazach, oświadcza swoje nieukontentowanie z mniemaney uporczywości izby parów i gani ministerium, które przy walce tey pozostało obojętne; i ponawia udzieloną dawniey radę, aby przez mianowanie wielkiey liczby parów zmienić ducha tey izby.

— Wyjąwszy *Monitora*, wszystkie dzienniki tuteysze zamieściły wiadomość o przybyciu wyprawy francuzkiey do Ankony, lecz mylą się względem daty, którą podały na dzień 21 lutego. *Messager* donosi, że liczba woyska wysadzonego na ląd wynosi 1,200 ludzi.

ANGLIA

LONDYN 2 Marca.

— Trzy wielkie mocarstwa, które w porozumieniu z Austryą i Prusami, kierowały wyborem xięcia Ottona bawarskiego na tron Grecyi, przedsięwezmą bezwłocznie środki, aby nowego króla postawić w możności, utworzenia dzielney siły woyskowey i czynienia innych koniecznych wydatków, wynikających z przyjęcia naywyższey władzy. Mianowana będzie rada rejencyi, która administrować będzie państwo podczas małoletności króla. Szczególniey zwrócona będzie uwaga na to, aby do rady niewybrano osoby, wzbudzającey podeyrzenie Greków. Capodistrias brat nieboszczyka prezydenta, niemoże więc zostać członkiem rady.

— Przy posłuchaniu poranném, odbytém dnia 29 lutego znowu królowi podało petytycye kilku lordów antyreformistów. Między innemi, była jedna mająca 230,000 podpisów, którą dwóch silnych ludzi musiało zanieść do sali posłuchalney; margrabia Londonderry, podał petycyą uczniów rzemieślniczych z Derry. Następnie były pokoje, na których poseł pruski Pan Bülow przedstawiał professora J. K. Mości Augusta Wilhelma Schlegla.

— Na dzisieyszém posiedzeniu izby wyższey, margrabia Londonderry oświadczył, iż w krótce przedłoży ministrom kilka pytań

względem postępowania dyplomatycznego lorda Ponsonby w Bruxelli.

— Z końcem miesiąca lutego upłynął właśnie rok, odkąd lord John Russel pierwszy raz wprowadził bil reformy do izby niższey.

— Pan Hunt ogłosił wniosek, iż od dnia 1 marca, każdy par, duchowny czyli świecki, który się wmiesza do wyborów parlamentowych, pierwszy raz ulegnie karze 10,000 fun. szterlingów i jednorocznemu uwięzieniu w Towrze; drugi raz, karze 20,000 fun. szt. i uwięzieniu na dwa lata w Newgate; a trzeci raz utracie parostwa i wywiezieniu. Kuryer spodziewa się poprawy tey treści: że każdy kandydat do wyborów, któryby chciał oszukiwać wyborców kłamstwem i obmową, tudzież każdy członek nie posiadający języka angielskiego, uznany będzie za niezdolnego do zasiadania w parlamencie.

— Podług wiadomości z Lizbony z dnia 19 z. m. znaydowały się tam dwa okręty linijowe i trzy brygi angielskie, tudzież okręt liniowy i dwa mnieysze statki francuzkie dla obrony osiadłych tam swych ziomków. Krótko przed odpłynieniem statku pocztowego odkryto tam spisek i uwięziono 13 osób. Przy giełdzie tuteyszey, skupowano wiele wexlów na Lizbonę dla odesłania ich Don Miguelowi. Dawano wyższe ceny nad kurs giełdowy, dla zyskania dobrych papierów. Sprawiło to wrażenie; dowiedziano się nakoniec, iż rzecz ta pochodzi od jednego z przyjaciół Don Miguela. Domyślają się, że tym jest marszałek Beresford.

WŁOCHY.

RZYM 25 Lutego.

— Czego się publiczność obawiała od pewnego czasu, zajęcia Ankony przez Frncusów, to nastąpiło obecnie. Dnia 21 pokazała się eskarda francuzka która wypłynęła z Tulonu, złożona z okrętu liniowego *Suffren* fregaty *Arthemise* i przybyłey z Algieru fregaty *Victoire*, w odległości kilku migliów od Ankony. Dnia następnego kapitan portowy udał się do eskardy, ofiarując dowódcy jey swoje usługi w imieniu delegata. Uprzeymość takowa papiezkiego rządu, została wdzięcznie przyjęta ze strony francuzów i ściśle umówiono się ze stron obudwóch wszystkie punkta etykiety jakicy miano przestrzegać nazajutrz przy zawinięciu eskardy do portu i wyściu dowódzcy na ląd. Żądano tylko, aby fregata *Victoria*, która po powrocie z Algieru niezupełnie odbyła kwarantannę w Tulonie, dokonała w Ankonie, i dowódca francuzki zgodził się na to, lubo jak donoszą niechętnie. Bardzo się więc zdziwiono, gdy 23 rano o godzinie 3 nagle 1,500 francuzów wysiadło na ląd i zajęło bramę Mavello i dwa odwachy w mieście. Mówią, iż papież mocno postanowił, protestować uroczyście przeciwko temu zajęciu, oddalić wszelkie władze z Ankony, a zarazem wydać okólnik do wszystkich biskupów. Słychać, iż wczoray przybył tu przez Civita Vecchia jenerał Cubieres przeznaczony na dowódcę woyska francuzkiego; a dla niego równie jak dla tuteyszego posła francuzkiego, wypadek ten był zupełnie niespodziewany.

Z Bolonii 23 Lutego.

— Jenerał Hrabowski wydał tu wczoray następujący rozkaz dzienny: »Rozszerzyła się wieść, że eskarda francuzka wyląduje w jednym z portów państwa papiezkiego. Wieść ta od kilku dni jest przedmiotem wszystkich rozmów, a obywatele milnjący spokoyność, upatrują w tém *factum* wróżbę niepomyślney przyszłości, cieszy to bowiem stronnictwo burzliwa i podsyce urojone nadzieje. Dobrze więc będzie namienić, że jakiekolwiek byłyby ruchy wojennych okrętów francuzkich, wyprawą tą, kierować mogą zasady, które były powodem do wkroczenia woysk cesarsko-austryackich do legacyi; to jest zasady, nie mające na celu buntu i anarchii, dążących do obalenia prawey władzy. Gdy wysokie mocarstwa wraz z Francyą zupełnie zgadzają się w tym względzie, pogłoski te, prawdziwe lub zmyślone, niemogą bydź powodem do uwag nad sprawami państwa papiezkiego. Mam obowiązek zawiadomić o tem woysko rozmaitych korpusów, aby się do tego stósowały«.

(Podp.) Jenerał Hrabowski.

DANJA.

KOPENHAGA 3 Marca

— Dnia 11 z. m. król udał się w uroczystym orszaku do zamku Christiansburg, dla zagajenia tam naywyższego sądu. Po skończonych rozprawach, monarcha oświadczył, iż głosuje z większością, i że podług tego i w przyszłości mają bydź wydawane wyroki sprawiedliwości. Zwyczay ten bardzo jest ważny, na nim bowiem zasadza się

fikcya prawna, że król zawszę osobiście prezyduje w sądzie; dla tego też adwokaci przemawiają zawsze tak, jak gdyby był obecny, a sędzia zawsze wydaie wyrok w imieniu króla. Ztąd wynika wszakże, że wyrok sądu naywyższego tylko drogą łaski może bydź zmieniony, każda bowiem inna modyfikacya, byłaby logicznem niepodobieństwem, a zatem jawną samowolnością.

PORTUGALIA

LIZBONA 18 Lutego.

— Wyprawa wysłana do Madeiry, powróciła tu już w części, wysadziwszy tam na ląd woyska mające wzmocnić tamteyszą załogę. Przywieziono ztamtąd 72 osób aresztowanych za przestępstwa polityczne; między tymi jest 67 żołnierzy z jednego pułku strzelców. Ostatnie wiadomości z Madeiry, nie są wprawdzie zatrważające, jednakże rząd dla ostrożności zamierza posłać tam jeszcze 1000 woyska linijowego. Proklamacya wydana przez xięcia Braganzy w Belle Isle przyszła tu w kilku exemplarzach. Czytano ją chciwie, równie jak wszystko co się ściąga do wyprawy Don Pedra, i ma wpływ na naybliższą przyszłość kraju. Osoby obeznane zprzeważającém tu usposobieniem umysłów, twierdzą, że układ tey proklamacyi dowodzi nieznajomości charakteru narodu portugalskiego, i że się wnieyłudzono względem jednego nayważnieyszego sposobu myślenia w kraju. Gdyby Don Pedro był chciał pomnożyć liczbę swoich zwolenników w Portugalii, przedewszystkiem niebył powinien odzywać się z ustawą. Przy rozmaitości zdań o wielkim sporze sukcessyynym członków domu Braganza, wszyscy na to zdają się zgadzać: że większość narodu przeciwna jest zaprowadzeniu ułożoney w Brezylii ustawy i że ta niezapewni spokoyności kraju. Wielu zaś uważa oddalenie jenerała Saldanha jako korzystne sprawie Don Pedra, gdyż objawia chęć nieprzypuszczania zapaleńców. Chociażby uwierzono podaniom o naywiększey liczbie sił bojowych Don Pedra, liczba woysk Don Miguela gotowych do boju, przynaymniey co do wielości przewyższa ją poczwornie. Jeżeliby więc Don Pedro miał odnieść zwycięztwo, siła moralna powinna znacznie zastępować numeryczną. Przy mylności wszelkich domysłów o skutku, sam czas wykaże pewność względem przyszłego losu, nękanego kraju. Jeżeli jak mniemają, Don Pedro naprzód uderzy na Madeirę; wylądowanie w Portugalii zapewne nie nastąpi przed kwietniem. Minister skarbu wydał 15 b. m. rozporządzenie do trybunału handlowego polecając, aby osobom, któ- re jeszcze nie wniosły przymuszaney pożyczki, nakazano szybką teyże opłatę pod zagrożeniem surowych środków.

Doniesienia prywatne.